

Asia: Luonnoksesta Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (VN/411/2022-MMM-1)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Luonnonvarakeskukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) muuttamisesta seuraavasti:

- 1) Siirrettävät käyttöoikeudet säädettäisiin olemaan toistaiseksi voimassa
- 2) Silakan rysäkalastuksen toimijakohtaisten käyttöoikeuksien ehdotetaan päättyvän vuonna 2026, jonka jälkeen silakan rysäkalastukseen varattaisiin riittävät yhteiset erilliset vuosittaiset kalastuskiintiöt
- 3) Maa- ja metsätalousministeriölle annettaisiin valtuudet varata silakan ja kilohailin kiintiömääriä muiden jäsenvaltioiden kanssa tehtäviä vaihtoja varten jo ennen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden vuosittaista jakamista
- 4) Kalastusta haittaavissa poikkeustilanteissa valtioneuvosto voisi sallia toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden määräaikaisen ylittämisen
- 5) Pelkästään kiintiön siirtoa toiselle kaupalliselle kalastajalle ei katsottaisi käytöksi
- 6) Oikeutettaisiin haltijat kalastuskiintiörekisterin sähköisessä palvelussa näkemään toisten haltijoiden toimijakohtaiset kalastuskiintiöiden määrät ja niiden käyttämättömät määrät

Lakiehdotuksessa muutetaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 9, 15, 17, 18, 19, 27, 32 ja 41 §, sellaisena kuin niistä on 19 ja 32 § osaksi laissa 872/2018 ja 27 § laissa 353/2021, sekä lisätään lakiin uusi 21 a §.

2 Lausunto

Luonnonvarakeskus teki maa- ja metsätalousministeriön toimeksiantona väliarvion kiintiöjärjestelmän toimivuudesta ja vaikutuksista (Kalastuksen toimijakohtaisen kiintiöjärjestelmän väliarviointi, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 36/2022). Raportissa arvioitiin järjestelmän tavoitteiden toteutumista sekä siihen liittyviä ongelmia ja kehityskohteita. Lakiehdotuksessa väliarvion johtopäätökset on otettu huomioon ja ehdotetut muutokset kohdistuvat pääsääntöisesti arvioinnissa esitettyihin ongelmiin ja kehityskohteisiin.

Luke pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja kannatettavina. Muutokset todennäköisesti lisäävät silakan ja lohen kalastuskiintiöiden kokonaishyödyntämistä, mutta eivät kuitenkaan synnytä riskiä kiintiöiden ylittymiselle. Samalla ne osaltaan tukevat kalastuselinkeinojen uusiutumista ja toimintaedellytyksiä.

Silakan troolikalastuksen, kilohailin ja lohen siirrettävien käyttöoikeuksien muuttaminen toistaiseksi voimassa oleviksi parantaa kaupallisten kalastajien mahdollisuutta suunnitella toimintansa pitkällä aikavälillä, mikä todennäköisesti vähentää kokonaispyyntiponnistuksen vuosien välistä vaihtelua. Tämä

puolestaan tarkentaa mm. kanta-arvioinnissa laadittavia välivuoden (intermediate year) kalastusskenaarioita.

Silakan rysäkalastuksen järjestäminen jatkossa erillisen rysäkalastajille tarkoitetun kiintiön kautta helpottaa uusien kalastajien pääsyä kalastukseen ja vähentää hallinnollista kuormitusta. Järjestelmän muutoksilla on kuitenkin erilaisia vaikutuksia rysäkalastajiin riippuen esimerkiksi siitä kuinka paljon kalastajat ovat jo ehtineet sopeutua ja investoida nykyisen järjestelmän mukaiseen kalastukseen. Muutosten yksityiskohtaisempaa muotoilua on syytä valmistella yhteistyössä rysäkalastajien kanssa, jotta muutoksista mahdollisesti aiheutuvat ongelmat saadaan minimoitua.

Käyttöoikeuksissa olisi odotettavissa asteittaista siirtymistä aktiivisille kaupallisille kalastajille, koska pelkkää kiintiön siirtoa toiselle kalastajalle ei enää katsottaisi kiintiön käytöksi. Käyttöoikeuden haltija velvoitettaisiin hyödyntämään kalastuskiintiötään osittain myös itse, mikä osaltaan todennäköisesti parantaa kokonaiskiintiön hyödyntämistä. Etenkin lohenkalastajan on aloitettava kalastus ja myös tehtävä mahdollinen kiintiön siirto toiselle kaupalliselle kalastajalle riittävän ajoissa kalastuskaudella, jotta hyödyntämisvelvoite tulisi täytetyksi lyhyen kalastuskauden aikana. Vaatimus voi kuitenkin olla nyky muodossa liian kireä, jos kalastajalle sattuu tulemaan loukkaantuminen, sairaus tai muu poikkeuksellinen tilannetekijä, joka estää pyynnin tai pyydyksen virittämisen tietyinä vuotena.

Kalastuskiintiörekisteristä nähtävien tietojen laajentaminen todennäköisesti sujuvoittaa kiintiöiden siirtoa kaupallisten kalastajien välillä siten, että siirroista päästään sopimaan mahdollisesti jo hyvissä ajoin ennen kalastuskauden alkua.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja kannatettavina. Muutokset todennäköisesti lisäävät silakan ja lohen kalastuskiintiöiden kokonaisyhyödyntämistä, mutta eivät kuitenkaan synnytä riskiä kiintiöiden ylittymiselle. Samalla ne osaltaan tukevat kalastuselinkeinojen uusiutumista ja toimintaedellytyksiä.

Vaikka silakan rysäkalastuksen järjestäminen jatkossa erillisen rysäkalastajille tarkoitetun kiintiön kautta helpottaa uusien kalastajien pääsyä kalastukseen ja vähentää hallinnollista kuormitusta, järjestelmän muutoksilla on kuitenkin erilaisia vaikutuksia rysäkalastajiin riippuen esimerkiksi siitä, kuinka paljon kalastajat ovat jo ehtineet sopeutua ja investoida nykyisen järjestelmän mukaiseen kalastukseen. Muutosten yksityiskohtaisempaa muotoilua on syytä valmistella yhteistyössä rysäkalastajien kanssa, jotta muutoksista mahdollisesti aiheutuvat ongelmat saadaan minimoitua.

Kun pelkkää kiintiön siirtoa toiselle kalastajalle ei enää katsottaisi kiintiön käytöksi, se todennäköisesti parantaa kokonaiskiintiön hyödyntämistä. Vaatimus voi kuitenkin olla nyky muodossa liian kireä, jos kalastajalle sattuu tulemaan loukkaantuminen, sairaus tai muu poikkeuksellinen tilannetekijä, joka estää pyynnin tai pyydyksen virittämisen tietyinä vuotena.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 11.08.2022 klo 16:14:34.

Lausunnon valmistelija(t):

Tapani Pakarinen
Jari Raitaniemi, Jari Setälä, Pekka Salmi, Timo Myllylä

Liitteet:

Tiedoksi: